

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglašiti se računajo po tarifi v petih letih: za prvi letnik 100 kr., za drugi letnik 80 kr., za tretji letnik 60 kr., za četrty letnik 40 kr., za peti letnik 20 kr. Za vsako leto se plačuje 10 kr. Za vsako leto se plačuje 10 kr. Za vsako leto se plačuje 10 kr.

Vsi dopisi naj se pošiljajo redno: na uredništvo: ulica Cacerina št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, kar nefrankovano se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Narodno, reklamacijsko in oglaševalsko uredništvo: ulica Molino pivo: ulica 3. 11. nadst. Odprto reklamiranje po prosti pošti.

„V edinstvi je moč“.

Častitim našim gg. naročnikom!

O onih naših č. gg. naročnikih, ki so v zastanku z naročnino za drugo četrtletje, ali pa celo za vse pololetje, in še več in nam ne dopuščejo naročnine do 30. t. m. smatramo, da nimajo nič proti temu, ako se poslužimo poštinih nalogov za iztirjanje zastankov. O onih č. gg. naročnikih, ki nam vrnejo poštini nalog, smatrali bomo, da ne želijo več biti naročniki našega lista ter jim ustavimo dopušljanje, pridržuj si pravico iztirjati zastanek drugim potom.

Upravništvo.

Radi dogodkov povodom volitev volilnih mož v Istri.

Interpelacija posl. Spindiča, dra. Laginje in t. varšev v seji poslanske zbornice dne 14. junija 1895. (Konec).

Kako se izogniti vsem tem nepristojnostim!

Nepristojnostim, kakoršne so se dogajale v Vižnadi, Oprtlju, Vrsaru in Poreču meseca aprila t. l., mogli bi se v bodočnosti izogniti v prvi vrsti tako-le:

da bi se popravile volilne liste pred vsako volitvijo, ki se ima vršiti, ter da bi se dopušljala vabila pravčasno;

da bi bilo vsaj nekoliko volilcem dopuščeno ostati v volilni dvorani ves čas glasovanja, zlasti pa volilcem iz one stranke, ki ni zastopana v volilni komisiji;

da bi se prvotne volitve vršile v naravnih središčih občin, in v občinah, kjer so mesta in kmečke občine združene v jedno krajno občino, v jedri kolikor možno osrednji kmečki občini, ne pa v mestu;

da bi volilni komisariji in sploh zastopniki c. kr. oblasti, strogo postopali po zakonitih določilih, da bi gledali na to, da bi se občinski organi in členi volilnih komisij ravnali po teh določilih ter da bi se strogo postavili po robu kršenju istih; in da bi se držali jednotnega, zakonitimi določbam odgovarjajočega postopanja v vseh občinah in okrajih dežele.

Kakó določa deželni volilni red!

Po §§. 29 in 15 deželnega volilnega reda za Primorsko je popravljen volilni list ne le dovoljen, ampak zahtevano, kajti povodom občinskih volitev je sestaviti volilne liste, povodom deželnozborskih volitev pa redigrati (popraviti) iste, in je kot volilce za volitev deželnih poslancev smatrati one, ki ob času deželnozborskih volitev „sestavljajo“ prvi in drugi volilni razred, ne pa one, ki so „sestavljali“ ta dva volilna razreda povodom občinskih volitev.

Po § 31 mora volilni komisar pregledati imenik občanov, ki imajo volilno pravico ter potrditi, da je isti prav sestavljen in da so

bili volilci povabljeni. Le od volilnega komisarja je torej odvisno, da so volilne liste prav sestavljene in da so se poslala povabila, ki bi se morale le prav glasiti. In če tudi ni v zakonu izrečno naglašena pravica do upogledanja v volilne liste in do prepisovanja istih ter pravo do reklamacije, se strani volilcev ali v imenu istih, vendar je to u-mevno samo po sebi in more služiti volilnemu komisarju le v to, da more potrditi, da je prav sestavljen imenik onih občanov, ki imajo volilno pravico. Istotako more služiti le njemu, kadar se volilci pritožujejo, da niso dobili povabila, ali da se je dobilo prekasno, ali pa krivo pisano, da more potrditi, da je bilo povabilo pravčasno in pravo ter da more energično nastopiti proti vsaki zamudi ali falzifikaciji v tem pogledu. V večih občinah nekaterih okrajev se je postopalo na ta način gledé upogledanja v volilne liste in prepisovanja istih in so se volilne liste popravljale pri okrajnem glavarstvu do zadnjega trenutka pred volitvami. Vsled neke tozadevne vloge je tudi njegova ekscelencia, namestnik tržaški dne 18. aprila t. l. št. 767/P. nastopno zaukazal okrajnim predstojnikom:

„Ker je volitev javen čin in je davkoplačevalec veliko do tega, da spozna volilne liste, nimam vzroka, da ne bi povabil Vašega visokorodja, da odredite, da bodo mogli davkoplačevalci, kolikor le dopušča služba, upogledati v volilne liste ter prepisovati iste.“

Ta odredba gotovo ni le za to, da bi davkoplačevalci vedeli, ali so vpisani v volilne liste ali ne, ampak veliko bolj za to, da se volilne liste, ako niso prav sestavljene, morejo popraviti potom reklamacij.

Ker je volitev javen čin, je le opravičena zahteva, da je vsaj nekoliko volilcem, zlasti one stranke, ki ni zastopana v volilni komisiji, dopuščeno, da smejo ostati v volilni sobani ves čas glasovanja. Volilni lokal je lahko mal, nikoli pa ni tak mal in najbrže ne bode, da ne bi mogli ostati v njem vsaj nekoliko volilcev poleg onih, ki glasujejo in poleg členov volilne komisije. Skrbeti za mir in red je dolžnost politični oblasti, ta skrb pa ne sme postati tolika, da bi zaprečala javnost, svobodo, pravilnost in zakonitost volitve. Žalostno bi bilo za državno oblast, ako bi mogla vzdrževati mir in red le tako, da ne bi se ozirala na zakonita določila.

Zakonitost volitve zahteva, da ves čas glasovanja ostane v volilnem lokalu neko število volilcev, zlasti one stranke, ki ni zastopana v volilni komisiji, morda po dva iz vsake davčne občine. Potem ne bi bili mogoči taki dogodki, kakoršne smo opisali, po-

krstil po svoji gospodski volji, da i zapleniti hočem ta njih votli osnjak za vse stare njih grehe.“

„To je sila sub salvo conductu! Tsko počenja razbojnik,“ planol je Vernič, potegnivši svojo sabljo.

Po Gregorijančevem licu vsplamtela je strela, oči so mu zablistale.

„Razbojnik, praviš, lopov!“ zakričal je hripavim glasom; „vi, vi ste razbojniki, vi ste mi odvzeli sina, da sina, o vi sužnji vi! Čekajte — strela v vas!“ in pograbil je Stepko vrč, zamahnil, in vsaj siloj vrgel ga na mestnega sodca. A hitreje je bil le-ta ognil glavo. Vrč je tresnul ob zid, razletel se na sto kosce in zlato vino poškopilo je prestrašene goste.

V tem hipu zablistale so sablje. Tekla bode kri! Sedaj skočijo gostje jeden na drugega.

„Mir z vami!“ zagrmel je Želinski. „To je hiša miru, a ne razbojniška spelunka. Dajte, gospoda, sablje v nožnice in sram vas bilo, da mi vračate zlo za ljubezen! Nisem znal, magnifice, da vam je dušo obsedel ne-

tem bi bilo ustrezno volilni komisiji in posebno volilnemu komisarju, da ne bi bile pripuščene k glasovanju osebe, ki nimajo nikake pravice v to, da ne bi se dogajala sleparstva.

Kjer obstoje hrvatske volilne komisije, tam je dovoljeno tudi somišljenikom italijanske stranke, da smejo ostati v volilnem lokalu: hrvatske volilne komisije se ne boje nikogar, iste se drže zakona.

Slučaj v Vrsaru kaže predobro, kakó potrebno bi bilo, da bi se volitve vršile v središčih krajujnih občin. Po naravi stvari morale bi se volitve za kmečke občine vršiti v koji osrednji kmečki občini, in ne v mestu.

Ponavljajoči se nemiri, demonstracije proti volilcem kmečkih občin, grožnje, zavljanja in preomejena svoboda gibanja v mestih, tudi zahtevajo tako.

Pri volitvah v kmečkih občinah za kmečke občine ne bi trebalo krdel orožnikov, kakor so potrebna pri volitvah v mestih za kmečke občine.

To dokazuje najbolje volitev volilnih mož, vršivša se v aprilu t. l. v davčni kmečki občini Filipan za kmečke občine krajne občine Vodnjan; ista se je vršila popolnoma v miru in redu in zakonito, dočim so se pri prejšnjih volitvah, vršivših se za to krajno občino v mestu Vodnjan dogajale nerednosti, nemiri, nezakonitosti.

To je tako naravno, da ne treba zgubljati besed o tem, da se morajo spoľnjevat zakonita določila se strani c. kr. vladnih organov, da skrbeti ti organi, da tudi drugi spoľnjujejo ta zakonita določila ter da se energično postavijo proti prestopkom, kakor tudi, da se je držati jednotnega, zakonitim določilom odgovarjajočega postopanja.

Na podlagi povedanega si dozvoljujejo podpisani vprašati c. k. vlado:

1.) Ali je znano visoki c. k. vladi opisano, nerodovito in nezakonito, hrvatske volilce izzivljajoče ter v očeh vseh resnicoljubnih mož gusno postopanje pri volitvah volilnih mož, vršivših se v aprilu 1895 v občinah Vižnada, Oprtlj, Vrsar in Poreč v Istri, in kaj misli storiti proti temu?

2.) Ali je vis. c. kr. vlada pri volji, ukreniti potrebno, ako treba tudi potom v to svrhu potrebnih zakonskih predlog in naredeb, da se za bodoče prepreči tako postopanje pri vseh volitvah v Istri, ter da se bodo poslednje v bodoče v vseh stadijih vršile redno in zakonito, oziroma, da bodo vsi opravičenci mogli izvrševati svoje volilno pravo, ter da bodo izključeni od volitve oni, ki nimajo pravice.

Na Dunaju, 14. maja 1895.

čisti duh, a vas, mestna gospoda prosim, da me oprostite, ker ste bili žaljeni pod to streho!“

„Kaj tako tudi vi?“ zasmejal se je podban. „Bene! Hajdmo iz tega popovskega gnezda. A vam Zagrebčanom, prisegam pri živem Bogu, ljuto se hočem masčevati. Ali jaz, ali vi!“

In besen ostavil je podban z drugimi plemiči kanoniški dvor.

Za malo prijavila je mestna gospoda spoštovanim meščanom, kaj se je dogodilo na Kaptolu. Ni se malo vznemirilo mesto.

„Zaprite mestna vrata!“ zapovedal je Jakopovič.

„Ali gospod ban veli,“ odvrnil je sodec, „da za dobo sabora morajo biti odprta po dnevu in po noči.“

„Zaprite vrata,“ ponovil je Jakopovič, „na moje ime. V tem mestu smo mi gospodari, a jaz sem vaš odposlanec v saboru. Recite meščanom, da naj bedijo. Glejte, da bode ob noč vojske v mestu!“

„Bene!“ odgovoril je sodec: „bodi po vašem. Vi ste naš odposlanec. Zaprite pred

Politiške vesti.

V Trstu, dne 26. julija 1895.

Gosp. grof Fran Coronini je ravno kar objavil nastopno pismo: Svojim volilcem! Vsled splošno vladajoče preteznosti narodnostnih idej, so se žalibog povsod tako razvile narodne protivnosti, da ni več prostora načelom, ki jih jaz spoznavam in katerih ne morem zatajiti.

Če si nisem nikdar domisljal, da morem vsakomur ustreči, imam zdaj celo povod misliti, da ne morem skoro nikogar več zadovoljiti.

Po vesti mi torej ne ostaja drugega, nego da povrnem v Vaše roke državnozborski mandat s katerim ste me večkrat počastili in kojega izvrševanje mi postaja od dne do dne tim mučnije, ker so se pri volitvah združevali na moje ime glasovi raznih političnih in narodnih strank.

Poslavlja se od Vas, prosim, sprejmite izraz iskrene hvalečnosti za laskavo zaupanje, katero ste mi blagovolili ohraniti skozi dolgo let in koje mi ostane trajno v prijazen spominu.

Fr. Coronini.

V Št. Petru, dne 25. julija t. l.

V tem pismu je potrjeno, da smo mi nedavno prav dobro označili razloge, ki so doveli grofa Frana Coroninaja do sklepa, umakniti se iz političkega življenja. G. grof prišel je slednjič do spoznanja, da je zašel med dva kamena: med opravičene zahteve Slovencev in pa nestrpnost in objestnost italijanske stranke. Škoda zares za moža toli odličnega po svojem rojstvu in spoštovanega v najvišjih krogih, da je bil zašel v zanjke brezvestne klike, kateri na ljubo je obrabil svoje moči in pokvaril svojo političko kvalifikacijo. Skoro ob vsaki nastavi krizi bilo je čuti med drugimi tudi njegovo ime kot moža bodočnosti, sedaj pa je zaključil svojo političko kariero se žalostno izjavo, da ni poznal ljudi, s kojimi se je vezal. Slovenci ne bodo močeli solz za njim, a nikakor ni naša krivda, ako smo prisiljeni reči: da je gosp. grof, dasi sicer poštenjak v vsakem pogledu, nam Slovincem veliko škodoval v narodnem pogledu — škodoval pa ravno zato, ker so ga na vseh straneh poznali kot poštenjaka. Tudi najgrši politički čini naših narodnih nasprotnikov zadobili so na Dunaju prijaznejše lice, ako je padel nanje žarek Coroninijevega ugleda. Po vsej pravici smemo ponoviti svojo trditve, da primorski Italijani bodo šele sedaj, ko ga nimajo več, vedeli, kaj jim je bil grof Fran Coronini!

vsem Kamenite vrata, a ključ naj hrani starešina Peter Krupič.“

Po starodavnem običaju niso v Zagrebu po noči ključe mestnih vrat čuvali najeti vratarji, ampak redom mestni starešine ali meščani, in to pot poslal je sodec ključe staremu zlatarju.

Bilo je okolo desete ure po noči. Mesece je plaval nad Kamenimi vratimi in svetloba mu je blščala na led. kakor na alemkamentu. V mestu vse tiho in mirno. Samo od „Harmice“, od šatorov pijanih banderijalcev, slišal se je krič in vrišč.

„Oče mili!“ rekla je Dora, „evo sem ti pripravila ključ, svetiljko in kresalo, ako bi bilo treba odpreti mestna vrata. A ta ti je plašč in kapa, ker je mraz, da led kar poka. Čuvaj se, ako Boga znaš, a sedaj lahko ti noč, oče mili!“

„Lahka ti noč, Dorica draga!“ odvrnil je zlatar in legel na klop v svoji delavnici.

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

104

Zlatarjevo zlato.

Zgodovinska pripoved XVI. veka.

Spisal A. Senoa.

(Dalje.)

„Ha! ha! ha! udarili so plemiči v smeh. „No dajte sabljico! Dajte, Teletič moj!“ vzdignol se je podban.

„Ako je majhna, ostra je, magnifice,“ dignol se je i mestni sodec. „Utegnoli bi se porezati!“

„Sabljo daj!“ zakričal je Stepko besno. „Kaj naj tem kramarjem sablja?“

„Kramarji vam to takoj pokažejo!“ vzjaril se je Vernič.

„Kaj? Ho! ho! Ali tako? Glej, glej! Pa še reži name ta zagrebška miš? A znate-li, da sem podban? Silo, kladivo, igla — to je za vas kukavice!“

„Stepko!“ prijel ga je Konjski za ramo.

„A kaj Stepko!“ osvobodil se je podban, „da, vskipelo mi je srce; sedaj sem jaz gospodar, sedaj bodem te cincarske lopove

Plenerjevo slovo. Bivši vodja nemške levice in poznejši finančni minister Plener posloval se je večeraj od svojih volilcev v trgovinski zbornici v Hebu. Iz kratkega brzojavnega poročila vidi se nam važna izjava, da nemškoliberalna stranka s prva ni pripisovala toliko važnosti celjskemu vprašanju, kakor pozneje. G. Plener nam s tem ni povedal nič novega, ali dobro je, da je prišla ta izjava iz njegovih ust, torej najkompetentnejših. Gosp. Plener sam je torej potrdil, da je nemška levica igrala brezvestno komedijo, ko je uprizorila takov hrup radi vprašanja, o kojem je bila prepričana, da ni ni najmanj nevarno Nemcem.

In stranka, ki so toli brezvestno igra s toli potrebnim mirom v državi in ki brez vse potrebe razburja državljane — taka stranka je brezobrazna dovolj, da imenuje samo sebe „državno potrebo“.

Cesar in kralj v Zagrebu. Vsa javna glasila hrvatska, brez razlike glede na političko mišljenje, pozdravljajo velikim navdušenjem napovedani prihod Njegov. Veličanstva v Zagreb. Naj nas že dele — tako pišejo — take ali take razlike v mišljenju, ali čut zvestobe, lojalnosti in udanosti do kralja je vedno družil Hrvate v jedno samo veliko družino, in ko je šlo za to čutstvo, umaknili so se vsikdar prepri in razpori. „Obzor“ se nadeja, da je prihod kralja na Hrvatsko smatrati kot znamenje, da se pričinja nova doba za Hrvatsko in vse monarhijo. Tudi „Hrvatska“ naglašuje neprimerno udanost Hrvatov. Tudi stranka prava pozdravi navdušeno svojega kralja, da si je nasprotnica sedanjemu sistemu.

„Narodni praznik“ italijanski. Italijanski kralj je torej že potrdil zakon, s kojim se proglašajo dan 20. septembra — dan, ko si je italijanska vojska prisvojila Rim — narodnim praznikom. Prav dobro označuje zagrebški „Obzor“ ta praznik kot praznik italijanske obupnosti in strahu. Govori se, da papež razpošlje vsem vladam in škofom sveta encikliko, v koji bode protestoval proti temu zakonu, kot žaljenju, storjenemu poglavarju katoliške cerkve.

Kronanje ruskega carja se ne bode vršilo pred obletnico smrti carja Aleksandra III. — Pri kronanju bode navzoče tudi posebno odposlanstvo sv. očeta papeža.

Različne vesti.

Imenovanje pri tržaški obrtni šoli. Vodja naučnega ministerstva imenoval je suplente na tržaški državni obrtni šoli Ivana Canteja, Henrika Menegazzija in Petra Zaccarijo stalnimi profesorji.

Odlikovanje vseh Ljubljanskih potresov. Nj. Vel. cesar je v priznanje posebno požrtvovalnega delovanja povodom katastrofe v Ljubljani podelil tamošnjemu višjemu poštnemu upravitelju Matiju Šorliju, okrajnemu komisarju baronu Viljemu Rechbachu, službujočemu pri kranjski vladi, predstojniku Ljubljanskega prometnega urada avstrijskih državnih železnice, višjemu oficijalu Josipu Deteli, ter načelniku južnoželezniške postaje Evgenju Gutmannu zlati križec za zasluge s krono, nadalje vladnemu konceptistu Karlu Eklu in poštnemu oficijalu Franu Magajni zlati križec za zasluge, in železniškemu čuvaju južne železnice Ivanu Pavloviču s srebrni križec za zasluge. — Zajedno je dovolil cesar, da se izreče stotniku Ljubljanskih prostovoljnih gasilcev, Franu Döberletu Najvišja zadovoljnost.

Cirilo-Metodijski dar. Moški podružnici sv. Cirila in Metoda v Trstu je doposlal veleč. gosp. župnik repentaborški Ivan Slavec kot Cirilo-Metodijski dar, ki ga je nabral med svojimi župljani, znesek 28 kron, katere so darovali in sicer: veleč. g. župnik Ivan Slavec 3 krone, g. učitelj Anton Fankin 2 kroni, gg. Ferd. Lah (orgljava), Ant. Ženič ml., Josip Purič, Anton Tavčar, Ivan Guštin, Val. Bizjak, Anton Guštin, Andrej Guštin, Iv. Ravbar, Ana Ravbar in Josipina Žvab po 1 krono, Ivan Gulič in Anton Škabar po 80 stot., Ivan Guštin, Ivan Škabar, France Ravbar in Josip Purič po 60 stot., drugi župljani 7 kron 50 stot., kateremu znesku je še dodal veleč. g. nabiralec 50 stot. Hvala veleč. g. nabiralcem in vsem gg. darovalcem. V isti namen je daroval g. Sanci za zgubljeni stav z g. Jerebom 2 kroni. Živel.

V Škedenj!! Jutri popoldne priredi vrlo pevsko društvo „Velesila“ v Škedenju velik koncert pod milim nebom. Že zaradi prezanimivega programa — pel se bode tudi veliki zbor „Kdo je mar?“ se spremljevanjem orkestra — bi bilo želeti, da se Tržačani v obilnem številu udeležijo te veselice; ali tudi čut hvalečnosti nas sili, da povrnemo Škedenjem milo za drago. Ne smemo namreč pozabiti, da uprav „Velesila“ drage volje sodelujejo pri vsaki mestni veselici, kadarkoli se naprošeni za to. Kako so n. pr. se svojim divnim petjem poveljevali „Sokolovo“ slavnost v Dolini! Menimo torej, da je vsem „Sokolom“ še posebna dolžnost, da se v kolikor le mogoče velikemu številu udeležijo jutrušnje slavnosti v Škedenju. Pri vsaki priliki treba da kažemo — bratsko vzajemnost!

Vražja logika. Z ozirom na okolnost, da je občinski zastop v Voloskem sklenil, da budi hrvatsčina uradni jezik, vsikliko neki laški list: „Vidite, kako razumejo Hrvatje enakopravnost, kjer imajo oni večino!“ To je pa že vražja logika: Kjer so Italijani v večini, budi le italijanski jezik uradni jezik ravno zato, ker so Italijani v večini, kjer pa so Hrvatje v večini, budi istotako italijanščina uradni jezik — radi enakopravnosti.

V očigled taki logiki moramo v božjem strahu položiti svoje — orožje.

Zrelostni izpiti na c. kr. ženskem učiteljskem v Gorici. Te dni vršili so se na tem zavodu zrelostni izpiti pod predsedstvom deželnega šolskega nadzornika viteza Klotića. Na slovenskem oddelku napravile so izpit z odliko gñe.: Marija Arh, Ljudmila Grželj, Karolina Klemenčič, Ema Ličen, Antonija Štubelj in Luiza Tomstovšnik; s povoljnim vspehom prebile so izpit gñe.: Pavlina Brezovšek, Zora Brozovič, Josipina Jost, Eliza Klemenčič, Franica Križaj, Romana Ozana, Ida Požega, Marija Papis, Ljudmila Sedevčič Avgusta Šantel, Eliza Vittori in Franica Zel.

Iz Gorice nam pišejo dne 21. julija t. l.: Kako željno pričakuje gorški žigovski list „Corriere di Gorizia“ vsake prilike, da udriha po Slovincih, to je že davno znano. Njegova nesramnost ni prav nič izbirčna pri povodih in vsaka stvar jej je na hvalo, če je tudi izvita iz trte; še manj pa je obziren ali dosleden oni list v svojih sporočilih. Za danes naj zabeležimo sledeče: Gorški „Corriere“ je v svoji 86. št. 16. jul. t. l. zopet napadel Slovence Iv. Gosarja, rodom Kranjca, akademiškega slikarja, tako strastno, da se mora to berilo pristaditi vsakemu poštnemu človeku katerekoli stranke. Povod temu napadu je dal sledeči dogodek:

G. Gosar biva kot cerkveni slikar že nad dve leti v Gorici. Zaradi njegovih izvrstnih del se je zelo prikupil prečastiti duhovščini, katerega ga prav obilno počestujejo in podpira se svojimi naročili za razne cerkve. Toraj kot tukaj že v obče dobro znane umetnika, ki je že povsodi žel zasluženo hvalo, poklical je G. Gosarja tudi preč. g. župnik na Placuti v Gorici, naprosivši ga, naj pregleda cerkev in na podlagi tega napravi proračun; toda vsa stvar bi imela ostati tajna. Nekaj tednov potem se je g. G. povrnil ter naznanil, koliko po prilici bi stalo nameravano delo; pri tem pa je postavil hitro svojo željo, naj bi dekoracije se izročile kakemu mestnemu slikarju, n. pr. Delneriju, po načelu, da je razdeliti košček kruha. (Žal, da ta o plemenito ne čutijo naši Italijani!). Toda glejte, kako je mož zahvalil dobrotnika za priporočilo. V ostudnem listu, v navedeni številki, napadel ga je doslovno tako-le:

V cerkvi na Placuti od znotraj se popravlja in delajo se slike „fresko“. Do les nič hudega. Toda čujte, kakemu slikarju so izročili to važno delo?! Nekemu škatlencu Slovincu, ki ga je zaneslo sem, ne ve se prav s katere strani slovenskega sveta, da nadomesti latinske proizvode *) s „cirilskimi“. — A to še ni bilo zadosti napadniku, kajti ko nečno pozval je mestni magistrat na pomoč, češ, naj tu odvrne take neprilichnosti.**)

Kakor je razvideti iz teh vrstic meri napad razven na g. Gosarja kot slikarja tudi v obče na Slovence, in vendar ni se vredno

*) Ker je cerkev pobeljena, čestitamo Latincem za take proizvode, koje so napravili zidarji.
**) Delneri spada k onim ljudem, koji se živijo Slovinci, pa bi jih vendar hoteli imeti za norce in škoditi jim kot „ševom“.

zdelo nobenemu slovenskemu listu v Gorici, da bi se bil potegnil za napadenca. Obžalovati moram zares, da je prišlo v Gorici tako daleč, da tudi med samimi Slovenci ni nobene slege!

Iz Ljubljane nam pišejo: Človek se navadi na vse, konečno tudi na tresenje zemlje. Slaberni dan čutimo, da se sedaj jače, sedaj slabše guga zemlja. Ljudstvo pa se ne vznemirja več. — Zidarska dela omejena so doslej na najnujnejše popravke, toda živahnije bode zidanje, ko bodo razdeljena državna podpora in pa posojila. Težko pa da bi že letos pričeli zidati nova poslopja, kajti najboljša doba za zidanje je že prošla. Težkim srcem pričakujemo zime, kajti gotovo bode primanjkovalo stanovanj. — Novistavbinski red, glavni pogoj za novi razvoj mesta, ne pride več v razpravo v izrednem zasedanju deželne zbornice. Kratka doba, določena zasedanju, dovoljuje le, da se bavi deželni zbor samo o zgradbi deželnih poslopij in pa o dobavi za to potrebnih sredstev.

Lahonstvo na Graškem vseučilišču. Ne čudimo se več, da so zaprli v Gradcu kot „politiškega grešnika“ in dr. Renata Saversicha iz Trsta. Ta gospod, ki je bil nedavno promoviran doktorjem, je menda nadahnen z onim duhom, kateri veje v „liberalnih“ krogih tržaških in kateri duh se osredotočuje v družbi „Lega nazionale“. Dasi nosi mladi gosp. doktor Saversich slovansko ime, vendar je veren pristaš ultra-italijanstva kakor imamo žalibog mnogo takih vzgledov i tu v Trstu. O večerji, katero je bil priredil dr. Saversich po svoji premociji, nabrali so med njegovimi somišljeniki 20 gld. za — Lego. Isti večer slavila se je zajedno tudi promocija dr. Renata Jellersitza (Jellersič) iz Trsta in Dominika Sibiš iz Vodnjana. Ako je med laškimi vseučiliščniki v Gradcu že ukoreninjen tak duh, kaj bi še-le potem bilo, ako bi ta gospoda zares dobila svoje laško vseučilišče v Trstu?!

Dnevničarska služba. Pri c. kr. okrajnem sodišču v Kopru izprazneno je mesto dnevničarja. Dnevničar je 1 gld. Prošnje do 31. avgusta predsešništvu deželne sodišča.

Zblaznel. Z Dunaja poročajo, da je tam zblaznel tržaški trgovec in lastnik kopelji „Fontana“, g. Karol Fontana. Prišel je razgrajati v prostorih deželne banke ter so ga silom spravili v bolnišnico na opazovanje. Pravijo, da se je Fontana zmesalo v glavi, ker je imel s svojimi konji „smolo“ pri dirkah.

Nozgod. Predsinočnem je 22 letna hšina Josipina Tavčar, službujoča v kampa-nji Derin na Vrdeli hšt. 270, splezala na murvo, da si natrže sladkega sadu. Siroti je pri tem spodletelo, padla je na tla in si zlomila obe roki ter si razparala nos in gornjo ustnico. Prepeljali so jo v bolnico.

Sodnijsko. Po noči na 26. marca t. l. šla sta mehanik Atilij Brajdo iz Trsta, pristojen v Italijo in pa brivec Rajmund Fabris po ulici Molin a vento. Sestala sta se z dinarjem Sudičem. Le-ta, nekoliko opit, žalil je Brajdovo ljubico zaničljivimi besedami in vsled tega je navstal pretep. Sudiča sta nasprotnika 4krat ubodla z nožem. Naslednji dan pobegla sta oba v Benetke. Fabris se je vrnil čez nekoliko dni in proti njemu se je vršila razprava dne 20. min. m zaradi težkega telesnega poškodovanja. Brajdo prišel je v Trst poslednje dni minolega meseca in predvečerašnjem vršila se je razprava proti njemu. Dasi se je izgovarjal na Fabrisa, češ, da se je samo ta prepiral s Sudičem, spoznalo ga je sodišče krivim in ga obsodilo na dva meseca ječe. — Pred tukajšnjim deželnim sodiščem bila je predvečerašnjem razprava proti 49letnemu gostilničarju Josipu Appoloniju iz Kopra, obtoženemu javnega nasilstva. Appolonijo se je dne 2. septembra min. leta upiral finančnemu stražniku Facchinettiju, kateri mu je hotel zapleniti vtihotapljeno vino. Dobil je 4 tedne ječe.

Policijsko. 67letni Leopod Cristofoli iz Trsta, bivši mestni užitinski uradnik, služil je več let mestni občini v omenjenem svojstvu. Ko je bil leta 1891. odpuščen po odpravi svobodnega pristanišča iz službe, ostal je siromak doslovno na ulici. Od leta 1891 nima stanovanja, a preživlja se z milodari trgovcev in z neznatno podporo mestne ubožnice. Večera so ga zaprli, ker nima ni strehe, ni imetka. — 24let ega zidarja Ivana Millicha iz Trsta, stanujočega na Vrdeli hšt. 119, zaprli so, ker stoji pod policijskim nad-

zorstvom in je prelomil dotične postave. — 63letnega Srečka Kupca, stanujočega v ulici del Bosco hšt. 22, zaprli so, ker je prosjačil v ulici Romagna.

Koledar. Danes (27.): Pantaleon, mučenec; Natalija, mučenica. — Jutri (29.): VIII. pobinkoštna nedelja. Inocenij kralj. — V ponedeljek (29.): Marta, devica; Olaf, kralj. — Prvi krajec. — Solnce izide ob 4. uri 42 min., zatoní ob 7. uri 29 min. — Toplota večeraj: ob 7. uri zjutraj 26 stop. ob 2. pop. 31.5 stop. C.

Najnovejše vesti.

Hi 26. Naš minister za vnanje stvari, grof Goluchowski, je obiskal danes nemškega kancelarja, princa Hohenlohe, v Aussee-u.

Hi 26. Trgovinska zbornica je vsprejela adresu na dra. Plenerja, v kateri se ozira nanjega 23letno, velečastno in vspešno parlamentarno delovanje. Prijatelj in sovražnik da soglašata v pripoznanju neomadežovanega značaja dra. Plenerja. Njega volilci se nadejajo, da ni še zaključeno političko delovanje Plenerjevo in da se ta izkušena moč povrne javnemu življenju prej ko prej.

Carigrad 25. Sultan je pomilostil vse Armence, ki so bili zaprti radi političkih pregreškov, izvzemši one, ki so zapleteni v afero v Sasumu. Usoda teh poslednjih se še le določi, ko predloži komisija svoje poročilo.

Peterburg 25. Glasom poročila v „Grazdaninu“ je sklenjeno, da se za sibirsko železnico zgradijo cerkveni vo z ovi, da se tako zadovolji verskim potrebam prebivalcev onih nasebin poleg te železnice, ki nimajo cerkve.

Trgovinske brojavke.
Budimpešta. Pšenica za spomlad 6.96 6.98
Pšenica za septemtor 1896 6.55 do 6.57 Oves za jesen 5.50—5.58 Ri za jesen 5.54 5.56 Koruza za juli-avgust 5.67—5.69 za maj-juni 1896 5.78—5.80.
Pšenica nova od 75 kil. f. 7.—7.05 od 79 kil. f. 7.05—7.10 od 80 kil. f. 7.10—7.15 od 81 kil. f. 7.15—7.20 od 82 kil. f. 7.20—7.25.
Ječmen 6.95—7.00 prosa 6.—6.56 ri nova 6.45—6.47.
Pšenica: Srednje ponudbe, omejeno povpraševanje. Prodalo se je 18000 met. st. Po n-spremenjenih cenah. Ovas primenljaj, rado 10 nve; dražje. Vreme: silna vročina!

Praga. Norahinirani sladkor za juli f. 12.60 nova letina 13.30. mirno.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in »carino vred odpošiljatelj pracoj 1.98 50-58 75. Juli sept. f. 28.75—29.—Conceas 29.—Cetvorni 30.—V glavah (sodi) 30 25 —.

Havre. Kava Santos good average za juli 69.50 za november 92.25.

Hamburg. Santos good average za juli 75.50 september 75.25 december 74.—. mirno

Dunajska borza 26. julija 1896		
	danes	včeraj
Državni dolg v papirju . . .	100.60	100.60
„ „ „ v srebru . . .	100.95	100.75
Avstrijska renta v slatu . . .	123.55	123.75
„ „ „ v krouah . . .	101.20	101.10
Kreditno akcijo . . .	387.40	398.30
London 10 Lat. . . .	121.50	121.65
Napoleoni . . .	9.63 1/2	9.63 1/2
20 mark . . .	11.87	11.87
100 italj. lir . . .	45.95	45.85

Išče se

12 do 14letnega dečka v trgovini s svečim blagom več slovenskega jezika, kateri je dovršil ljudsko šolo. Poblite se poizve pri našem upravnistvu.

Prodaja grajščine

Grajščina v Črnomlju na Dolenskem proda iz proste roke svoja posestva skupaj ali posamezno ali na parcele in sicer:

Grad v mestu št. 1 z vrta, v katerem so: velika gostilna, pisarne c. kr. okr. glavarstva in druga stanovanja.

Mlin v mestu št. 94 se šestimi tečaji in žago.

Vrta merijo nad . . . 2 orala.

Hrastovi in smrekovi gozdi

prav blizu in lepi v legi . . . 203 „

Njive . . . 40 „

Pašinci in kosenice . . . 25 „

Skupaj 270 oralov

Prodaja se prične 1. oktobra t. l., kupi se pa tudi lahko prej. Pogoji so jako ugodni. Natančno se poizve pri oskrbnistvu grajščine v Črnomlju.

JAKOB STRUKELJ - TRST
via Caserma št. 16 uhod piazza della Caserma.
(nasproti veliki ojašnici).
prodaja po neverjetnih nizkih cenah vankovrstna angleška
kolesa (bicykle)
Zustopstvo koles „Adler“ iz tovarne H. Kleyer Frankfurt in „Viktoria Cykle Works“ Wolverhampton Angleško.
Kolesa Adler* so svetovno znana in se razlikujejo v nemški vojski.
Jamči se za vanko kolo 12 mesecev; kdor ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja se na deželo in na vse kraje.